

Пише:
Миломир
Никетић

Ошава, јун 2009.

“(Опет) немамо амбасадора. У Канади нема ко да нас заступа!”, завапио је јавно (интернет) један наш имигрант. Истина је да је прва тврђа чињеница, а друга неистина. Одласком амбасадора Душана Батаковића у Француску, од средине фебруара 2009. највише дипломатско место у амбасади Србије на отавском Сенди хилу јесте упражњено. Међутим, српско-канадске везе нису спуштене на нижи ниво и одржавају се нормално. Тачно пре годину дана привремено отправник послова постао је Бранимир Филиповић. Он је ту дужност обављао од марта до октобра 2008. замењујући (због канадског признања једностраног отцепљења Косова) повученог амбасадора Батаковића, као и три месеца ове године (фебруар-мај) по Батаковићевом преласку у Париз. Филиповић је, међутим, минулог пролећа наименован за заменика шефа мисије у Лондону где је и раније (2000-2005) службовао као политички саветник. Уочи преласка-повратка у Лондон Бранимир Филиповић је за читаоце “Кишобрана” анализирао стање и развој српско-канадских односа и подсетио на неке најважније активности из рада амбасаде Србије.

КОСОВСКО БРЕМЕ

Централно питање српско-канадских односа (не само) током прошле године је Косово и Метохија. Влада премијера Харпера признала је независност Косова 18. марта 2008. упркос томе што је, и као амбасадор, али и као историчар-експерт за косовска питања, Душан Батаковић свакодневно образлагао српски став у политичким круговима и медијима. Главна нит аргументације је да је косовским преседаном (бомбардовање СЦГ, независност Косова) извршена повреда међународног права. Србија покушава да искакаће Косова врати у међународни правни колосек обновљеним преговарачким процесом. Прихватање Међународног суда правде да оцени (не)валидност косовске независности је српски аргумент плус и у контактима са канадским домаћинима и дипломатама у престоници.

ЛЕПО ПРИЈА ДВОСТРУКА ПЕНЗИЈА

Усаглашен међуржавни Споразум о пензијском осигурању

САБРАНЕ ПЕНЗИЈЕ

Дијаметрално различити ставови о Косову не спречавају Србију и Канаду да сарађују и односе унапређују.

За наше имигранте вероватно је најважнији Споразум о социјалном (пензијском) осигурању. О могућности да у две “домовине” пензије буду сабране у “Кишобрану” смо писали давно (фебруар 2003). Преговори су тада почели оптимистички, али су уследиле дуге паузе, између осталог изазване државном “транзицијом” СРЈ у СЦГ и, најзад (отцепљењем Црне Горе) у Србију. Усаглашена су и парафирана два пензијска споразума основни и пратећи, административни. Следи процедура у канадским институцијама, а потписивање се очекује до краја ове године. Завршни чин је ратификација чији термин зависи од динамике рада и канадског и српског парламента. Пошто је социјално осигурање шири појам споразум ће се, засад, односити само на регулисање пензијских права наших имиграната у Канади, као и (малог броја) Канађана који живе у Србији. Обе земље признаће цео радни стаж остварен у свакој посебно и, условно речено, омогућити сабирање двоструких пензија. Свака земља исплаћиваће сразмерни део пензије у складу са националним законодавством. Највећи “добитници” биће потенцијални пензионери који данас или у будућности не би испунили услове било по канадским било по српским прописима. На пример, ако је неки наш емигрант радио у Србији само десетак година, а српски минимум за пензију захтева 15, док је у Канади боравио 6 уместо минималних 10 година он не испуњава ниједан потребан услов. Али, новим споразумом пензијски стаж биће сабран и подносилац захтева оствариће пензију у обе земље. Наравно, њена висина биће обрачуната и исплаћивана у валутама двеју земаља и то сразмерно стварном радном доприносу у обе земље појединачно. На кориснику је да одлучи где ће као пензионер живети: у Канади, Србији или на трећој локацији. Наравно, сваки “канди-

Бранимир Филиповић

дат” за пензионера подносиће захтеве и документацију у обе земље, а права остварена по основу законодавства сваке државе не могу бити умањена “двоструким” пензионисањем. Споразум, међутим, неће важити за наше имигранте који живе у Квебеку јер та провинција има и спроводи сопствено (не само) пензијско законодавство. Са Квебеком ће се о истој теми у будућности водити посебни преговори, баш као што Споразум о социјалном осигурању отвара могућност преговора Србије са свим канадским провинцијама о здравственом осигурању које је у њиховој надлежности.

ТРГОВИНА И ИНВЕСТИЦИЈЕ

Србија, као ни цео регион, свакако није приоритетан канадски трговински и инвестициони партнер. Биланси су, кад је реч о размени роба и услуга, најжалост по Србију, као и са многим другим земљама, дефицитарни. Српски извоз у Канаду у 2008. години износио је 5.862.000 евра, а увоз 22.077.000 евра. У поређењу са 2007. извоз је већи за 15 одсто, а увоз за 34 одсто. Амбасада и Генерални конзулат у Торонту труде се да одговоре на упите свих канадских компанија и повежу их са институцијама у Србији. За инвестициона улагања Канађанима се презентирају српски правни оквири и пореске олакшице, а помаци су видљиви. Канадски конзорцијум Rand Edgar Investment почетно је уложио 50 милиона долара у сточне фарме у Добановцима, Новој Вароши и Сјеници. Рударска компанија Dandy Precious Metal трага за резервама бабра и злата на Црном Врху, а улаже и у истраживања у Бору. Вредност те две инвестиције је такође 50 милиона долара. Две фирме специјализоване за фиброглас и метале улажу у Баљевцу на Ибру, односно Новој Вароши. У Србију

инвестирају и наши емигранти-бизнисмени. Укупна вредност канадских инвестиција у претходне две године је 160 милиона долара. (Цифре су изражене у америчкој валути).

Посебан вид улагања (помоћ) реализује CIDA, канадска државна агенција за међународни развој која се нарочито бави побољшањем управљања, економском реконструкцијом и проблемима социјалне одрживости. Та агенција финансира пројекте реформе српског правосудја и унапређења примарне здравствене заштите младих. Побољшана је логистика у судовима у Зрењанину, Краљеву и другим градовима. У радним посетама Канади биле су делегације Уставног суда Србије, тужилаца, лекара. Планиране су посете делегације судија и делегације за социјални рад равноправност полова. CIDA

ће, међутим, крајем ове године окончати пројекте не само у Србији него и на читавом Балкану, али ће Србија и њена дипломатија покушати да обезбеде друге видове помоћи канадских институција.

ОСТАЛО - НЕ МАЊЕ ВАЖНО

Претходних година одвијала се и невелика, али успешна билатерална војна сарадња. Military Training Assistance Program (MTAP) омогућио је српским официрима учење језика, тренинг и др. Прошле године, амбасада је, уз предано ангажовање почасног конзула Предрага Владиковића и уз сарадњу канадских власти помогла да се реши проблем 80 наших радника који су радили за фирму “Баулекс” чији је рачун био блокиран, а они остали без средстава за живот. Убрзано је и издавање нових радних дозвола оним радницима који су нашли посао у другим канадским фирмама. Потребама и пројектима дијаспоре највише је окренут Генерални конзулат у Торонту јер су тамо наши имигранти најбројнији, али се и отавска амбасада труди да, без икакве дискриминације помогне свим организацијама дијаспоре у реализацији њихових културних и других програма. Откупом улазница за дипломатски кор и друге госте помогла је Српски театар у Отави и његов ОФСЕТ фестивал, затим Српски фестивал при цркви “Свети Стефан”. Подржан је и рад три одељења у којима педесеторо деце похађа допунску наставу на српском језику, организована дечја изложба “Најлепше ускршње јаје” итд.

Српска дипломатија у Канади никако да се дугорочије кадровски устали. То омета српско-канадске односе и дијаспору, али не спречава њихов развој. За добробит тог развоја и наших имиграната пожељимо да се та дипломатска вртешка трајније заустави.

Radovic & Associates Notary Co.

Predrag Radovic, LL.B. Civil Law
Notary Public

• PROPERTY • ESTATE • CONTRACTS • MEDIATION • NOTARIZATION •

Imovinsko pravo (kupovina/prodaja nekretnina/biznisa i prenos vlasništva)
Nasljedno pravo (planiranje, testamenti, zdravstvene direktive)
Sve vrste ugovora i sporazuma (kupopodajni, iznajmljivanje, zajam)
Punomoći, deklaracije, oficijelne izjave, pozivi, saglasnosti
Overa svih dokumenata na engleskom i srpskom jeziku (“apostile”).
Mortgages and Refinancing - Builder's Liens - Mediation

A Will to Live Action = Testamenti, Specijalna Ponuda do kraja avgusta 2009.

15 GODINA PRAVNOG ISKUSTVA

580-2608 Granville Street
Vancouver, BC, V6H3V3
www.notaryvancouver.ca

Tel: (604) 733-0004
Fax: (604) 733-0019
pradovic@notaryvancouver.ca